

Hva er kjernen i Arbeidslivsfaget?

Forholdet mellom kompetansemål og kjerne.

Innledning og diskusjon

Arne O. Walbye

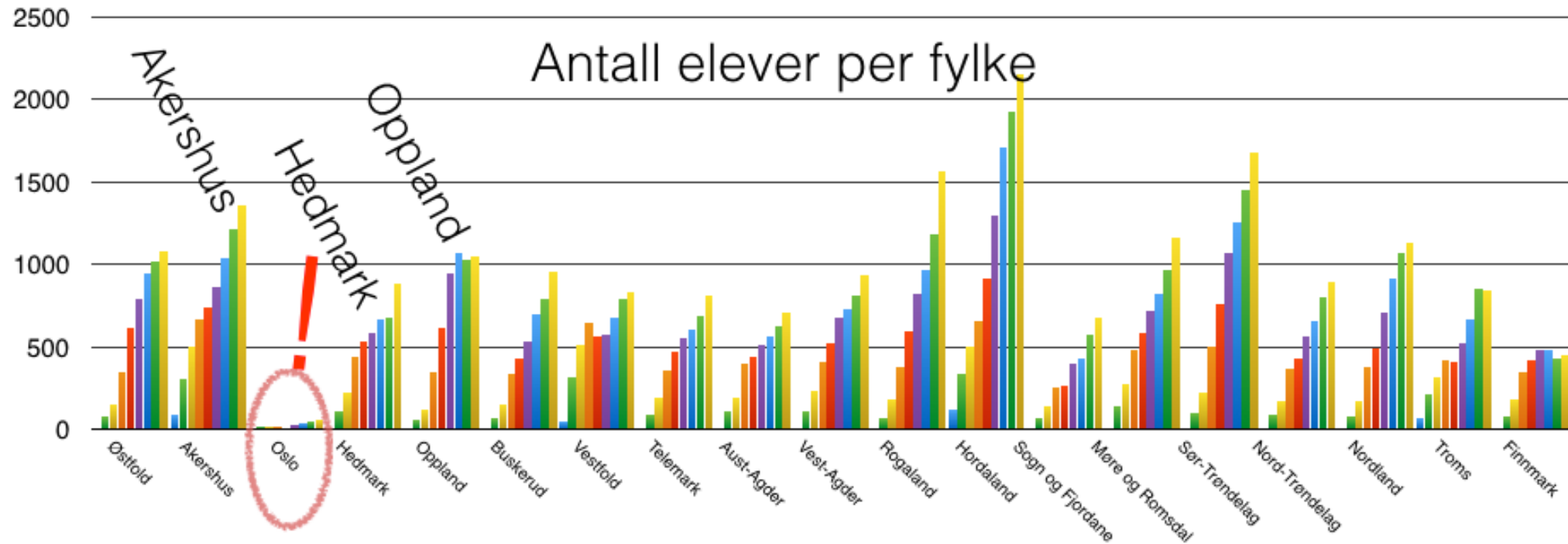
Søndre Land ungdomsskole

ArneOlav.Walbye@sondre-land.kommune.no

Suksess fra grasrota

Antall elever

■ år 09-10 ■ år 10-11 ■ år 11-12 ■ år 12-13 ■ år 13-14 ■ år 14-15 ■ år 15-16 ■ år 16-17 ■ år 17-18

Tall fra GSI

Nå: rundt 20 000 elever som har faget nasjonalt

Lokalt utviklingsarbeid

Faglighet

Rådgiverens drøm

Smakebiter fra alle yrkesfag, nær utdanningsvalg
Samarbeid med videregående skole

Pragmatisme

Ut av skolen inn i virkeligheten

Kontakt med næringsliv, organisasjoner, hjemmearbeid, jobbskygging/utplassering

Faglærerens pakke

Vi bruker eksisterende kompetanse og spesialrom. Mye sløyd og mat.

Aktivitet for viltre gutter

Disse kan ikke ha tysk! Finn på noe.
Assistent, ressursperson, spesialpedagog, vaktmester. Hvem som helst, *bare de kan holde skikk på disse guttene!*

Bakgrunn for fagfornyelsen

- **Kjernelementgruppa:**
- Lena, Rektor, ansvarlig for inneværende læreplan
- Trond, VGO Faglærer yrkesfag og kokkekarriere
- Line, Ungt entreprenørskap
- Marit, rørlegger, UH-sektoren, underviser yrkesfaglærere
- Arne, arbeidslivsfaglærer

**Gjeldende læreplan har mange gode kvaliteter,
følgeforskning viser at faget er populært og givende,
men løses veldig ulikt.**

Hovedoppdrag blir å bevare det positive og integrere til føringene som særlig kom gjennom overordnet del. Formatere teksten ut fra oppdragsbeskrivelse, koordinere med andre fag.

Fagets relevans og sentrale verdier

Arbeidslivsfag er et sentralt fag som skal bidra til at elevene får praktisk erfaring med å løse arbeidsoppdrag i et arbeidsfellesskap. Faget skal bidra til at elevene deltar i verdiskaping gjennom å levere tjenester og produkter både internt på skolen og for eksterne oppdragsgivere kan gi glede over å kunne skape noe.

Arbeidslivsfag legger til rette for entreprenørskap i skolen og samarbeid med lokale bedrifter. Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen.

Arbeidslivsfag skal bidra til at elevene opplever at praktiske og organisatoriske ferdigheter verdsettes og anerkjennes. Faget er en arena for å utforske og skape.

Elevene får anledning til å medvirke i arbeidsfellesskapet slik det er utviklet i vårt samfunnsliv og i våre demokratiske arbeidslivstradisjoner. Praktisk arbeid som er godt planlagt og ledet, utvikler elevenes dømmekraft og evne til kritisk tenkning.

Gjennom å knytte miljøbevissthet til produksjon av varer og tjenester kan arbeidslivsfag bidra til at elevene utvikler holdninger til natur og miljø.

Kjerneelementene – hva leser du?

Praktiske og yrkesrettede arbeidsoppgaver

I arbeidslivsfag produserer elevene varer og tjenester som det er behov for i samfunnet. De gjør seg erfaringer med reelle og virkelighetsnære arbeidssituasjoner. De bruker interne og eksterne læringsarenaer. De utvikler et begrepsapparat og ferdigheter knyttet til arbeidslivet. Elevene bruker bærekraftige prinsipper der økonomiske, sosiale og miljømessige forhold hører sammen i alle deler av arbeidsprosessen.

Arbeidsfellesskap og helse, miljø og sikkerhet i arbeidsoppgaven

Elevene følger arbeidslivets regler, forskrifter og etiske retningslinjer og gjør en risikovurdering ved behov. De medvirker i beslutningsprosesser både som leder og medarbeider, tar ansvar for egen arbeidsplass, vurderer sin egen og medelevers arbeidsinnsats og jobber på selvstendig grunnlag. Elevene utfordrer tradisjonelle oppfatninger av yrkesliv og likestilling ved å prøve ut arbeidsoppgaver knyttet til ulike yrker.

Dybdelæring: Utdanningsdirektoratet

Dybdelæring

Dybdelæring er å lære noe så godt at du forstår sammenhenger og kan bruke det du har lært i nye situasjoner. Dybdelæring er altså mer enn faglig fordypning.

Definisjon av dybdelæring

Vi definerer dybdelæring som det å gradvis utvikle kunnskap og varig forståelse av begreper, metoder og sammenhenger i fag og mellom fagområder. Det innebærer at vi reflekterer over egen læring og bruker det vi har lært på ulike måter i kjente og ukjente situasjoner, alene eller sammen med andre.

Kjerneelementene – hva leser du?

- **Fagfornyelsen *din***

- **Planlegge treårsløpet med vekt på dybdelæring:**
- Tverrfaglige koblinger:
- Tverrfaglige tema:
- Behov for endring

- **Mulighetsrommet i *din* praksis**

- **Ytre rammer:** næringsliv, organisasjoner (samarbeidspartnere), «kunder»
- **Indre rammer:** rom, utstyr, ressurser, transport, elevenes forutsetninger, gruppestørrelse, timeplan
- **Kompetanse:** fagtradisjon, referanseramme

Forholdet mellom kjerne og kompetansemål

Kompetansemålene 8-10 Eleven skal kunne...

- undersøke behov for varer og tjenester på skolen og i lokalsamfunnet
- planlegge praktiske arbeidsoppdrag
- produsere og levere varer og tjenester etter kvalitetskrav
- bruke fagbegreper, arbeidsmetoder, verktøy, materialer og teknologi tilpasset arbeidsoppdrag og begrunne valg
- samarbeide, fremme forslag og delta i beslutninger i et arbeidsfellesskap
- ivareta bærekraftige prinsipper i alle deler av arbeidsoppdraget
- beskrive og vurdere risiko, og følge etiske retningslinjer og arbeidslivets regler i arbeidsoppdraget
- vurdere sin egen og gruppens arbeidsinnsats, arbeidsprosess og arbeidsoppdragets resultat

Sluttvurdering (kommer for innspillrunde)

KAR 2	KAR 4	KAR 6
Eleven finner og bruker informasjon for å planlegge produksjon	Eleven finner og bearbeider informasjon ved å bruke hensiktsmessige metoder for å planlegge produksjon	Eleven velger og begrunner strategier og finner nødvendig informasjon for å planlegge produksjon
Eleven produserer og leverer varer og tjenester	Eleven produserer og leverer varer og tjenester og oppnår kvalitetskrav som er satt for produksjonen	Eleven produserer og leverer varer og tjenester og utfører kvalitetsvurdering i produksjonen og tar avgjørelser for å sikre nødvendig kvalitet underveis
Eleven behersker enkelte verktøy, metoder, materialer og noe teknologi i praktisk produksjon	Eleven kombinerer verktøy, metoder, materialer og teknologi	Eleven videreutvikler metoder og tilpasser løsninger underveis i produksjonen
Eleven bruker fagbegreper og kommuniserer om produksjonen	Eleven bruker fagbegreper til å reflektere over og kommunisere om produksjonen	Eleven reflekterer og begrunner med nyansert fagspråk om produksjon
Eleven følger regler og retningslinjer for samhandling og arbeid	Eleven bidrar med vurderinger og forslag til regler og rutiner for samhandling i produksjon	Eleven tar initiativ og gjør vurderinger for helhetlig samhandling og organisering i produksjon
Eleven beskriver sin egen rolle i planlegging og produksjon	Eleven forklarer og reflekterer flere sider av planlegging og produksjon	Eleven reflekterer over eget og andres arbeid og produksjon og videreutvikler samspill og produksjon i arbeidsfellesskapet

slutt